

Mans vectēvs bērībā mēdza stāstīt par brīnumaugu, ko dēvē par Jūras sīpolu. Viņš nereti stāstīja par vecmātes spēju atšķirt Jūras sīpolu no kāda cita izskatā līdzīga, bet indīga auga. Bērībā man bezgala patika klausīties vectēva stāstus par laiku, kad viņš bijis zvejnieks. Sekojot vectēva neglābjamajai mīlestībai pret Bernātu jūras krastu, arī es lielāko tiesu savas bērības pavadīju, vērojot notiekošo jūrā. Vectēvs mani bieži veda ar paša gatavoto laivu jūrā, mācīja mani makšķerēt un stāstīja brīnišķīgus stāstus par tām dienām, kad mani vecvecāki bija jauni, kad vectēvs vēl bija tāds bērns kā es. Viņš stāstīja par to, cik ļoti viņa sirdī ir iesakņojusies mīlestība pret mūsu zemi. Par spīti tam, ka vectēvs dzima skarbos apstākļos Sibīrijā un nemaz, bērns būdams, nezināja par Latviju, viņš visu manu bērību apdāvināja ar skaistiem, paša rakstītiem stāstiem un dzejoļiem par Latvijas dabu, par jūras krastu, kas apskauj daļu mūsu dzimtās zemes. Vectēvs mani apdāvināja ar stāstiem, kuros pirmo reizi spēra soļus uz šīs zemes un kuros aprakstīts, cik ļoti bija uztraukta viņa sirds, kad dzirdēja savus vecākus ausī čukstam: "Kārlīt, mēs esam mājās.." . Kaut es nekad nebiju spējusi satikt savus vecvecvecākus, es caur vectēva stāstiem dzirdēju to, kā viņi stāsta, cik skaista ir Latvija. Vectēvs man stāstīja, ka brīdī, kad esot dzirdējis vecāku čukstus viņa ausī, viņš neesot pat spējis pavērt skatu caur vilciena logu, jo tajā brīdī esot bijis bail, ka šī zeme nav tik ļoti skaista, kā vecāki stāsta. Laivā sēžot un klausoties vectēva stāstu, es dzirdēju klusu teikumu: "Bet šīs bija tik muļķīgas un nepamatotas bailes, ka taisni vien jāsmejas."

Mans vectēvs ar vecmāti pārsvarā visu dzīvi pavadīja pie jūras. Bērībā es gandrīz katru brīvo dienu pavadīju pie vecvecākiem, klausoties vectēva stāstus, šūpojoties laivā līdzī vilņiem un pētot, kā vecmammaš adatas, dziļa un rokas rada skaistus adījumus. Mani vecvecāki bija ļoti mierīgi un nosvērti cilvēki, nebija ilgi jāpēta viņu uzvedība, lai pat, bērns būdams, saprastu, ka viņi ļoti mīl viens otru. Viņi kopā veidoja dārziņu pie mājas. Kad es biju ciemos un palīdzēju, vectēvs teica, ka dārzs ir man. Vecmamma man iemācīja mīlestību pret augiem un zemi, vectēvs man iemācīja mīlestību pret jūru un visu tajā mītošo dzīvo radību. Abi kopīgi gadu garumā man iemācīja mīlestību pret darbu.

Mani vecvecāki nereti man mēdza stāstīt par latviešu dievībām. Mans tēvs prata izgrebt ļoti skaistas lietas no koka - tas bija viņa vaļasprieks. Kad es tēvam stāstīju par latviešu zīmēm - par Zalkti, Ūsiņu, Saules zīmi - un citām, viņš uzmanīgi noklausījās manu sakāmo un turpināja grebt no koka man vēl nesaprotamu mākslas darbu. Vakarā,

pārnākot mājās, viņš man vaicāja, vai rīt es nevēlētos doties pie viņa un darbnīcu un izgredt kādu latviešu zīmi pati. Pēc mēneša, kad biju gatava braukt pie vecvecākiem, tēvs manis pašas izgredto zīmi ielika somā un teica, lai piestiprinu pie vectēva laivas. Es nekad vectēvam nepastāstīju par laivas jauno rotājumu, viņš to ievēroja pats. Neko nesakot, vectēvs saprata, ka Saules zīmi esmu izgredusi un pielikusi es. Tās dienas vakarā vectēvs pārnāca no krasta vēlu, es dzirdēju viņu ienākam manā istabā, jutu noglāstām manu vaigu un dzirdēju sakām: “Tu esi tik līdzīga savam tētim, ka grūti pat noticēt.”

Liekas, ka tas bija tik sen. Liekas, ka līdz bērnībai man nekad neaizstaigāt. Līdz ar nopūsto astoņpadsmitās dzimšanas dienas svečti es sapratu, ka diemžēl tā ir patiesība. Taču tas mani neapstādināja no vēlmes doties atkal un atkal pie vecvecākiem, pie jūras un sajūst to pašu, ko pirms pieciem, desmit vai piecpadsmit gadiem. Ir pagājis ilgs laiks kopš pēdējā dzirdētā vectēva stāsta, un tieši šis laiks man lika domāt, ka tieši vecvecāki ir iemesls tam, kāda es esmu. Kas gan vēl mani varēja izveidot tik romantisku, ja ne vectēva stāsti, iespēja redzēt, ka mīlestība pret dzīvesbiedru var noturēties visu dzīvi, un skats, ar kādu vectēvs vienmēr sasveicinājās un atvadījās no jūras.

Tikko ir beigusies skola, saules svelme dod zīmi par vasaras sākšanos. Es dodos pie vecvecākiem, lai pavadītu tur savu brīvo laiku. Koku smaržu, ko vairo mans tēvs, drīz vien nomaina priežu sveķu un jūras smarža. Vectēvs sagaida mani kā vienmēr- ar tādu pašu degsmi acīs. Jūtu viņa zvejas tīklos sastrādātās rokas atkal apvijamies man apkārt. Ieelpoju Bernātu smaržu- tā vijas gar vējā nolauztiem priežu zariem, tā uzceļ kāpās smiltis un uzjundī mani sajūtu, ka esmu bērnībā. Tagad es zinu, ka esmu mājās.

Mēs ar vecotēvu runājam par to laiku, kad biju bērns. Viņš aizrautīgi stāsta par dienu, kad noķēru savu pirmo zivi, viņš stāsta par dienu, kad pirmoreiz palīdzēju vilkt tīklus. Es redzu viņa acīs uzjundām prieku, to pašu, ko jutu brīdī, kad vectēva rokas apvijās ap mani. Brīdī pavēros apkārt un jautāju:

- “Vectēv, vai atceries reizi, kad sēdējām laivā un tu man stāstīji par brīnumaugiem, kurus sauc par Jūras sīpoliem?”

- “Kā nu ne, tie arvien tepat aug. Kādēļ tie tevi uztrauc?” Vectēvs novērsa skatienu no savas laivas, kas tālumā liecināja par savu eksistenci, un ielūkojās man acīs.

- “Es to gribu redzēt, vectēv. Jūs ar vecmammu man tik ļoti daudz puķes rādījāt, bet nekad neparādījāt, kādi izskatās Jūras sīpoli.” Es dziļi lūkojos vectēva acīs, gar kurām jau bija krietni daudz vairāk krunciņu kā pirms pieciem gadiem.

- “Šobrīd šis augs ir maznozīmīgs. Gribi, es tev parādīšu jūras krāšņākos ziedus?”

Pēc neilga laika mēs ar vectēvu jau stūmām laivu dziļāk jūrā, prom no sēkļa. Taču šoreiz bija klusums, tikai arvien varēja dzirdēt, kā pret krastu sitas viļņi. Mēs iekāpām laivā un sākām airēt dziļāk jūrā. Airi, kas bija veidoti tieši man, jau kļuvuši krietni par mazu. Vectēva zilajās acīs spoguļojās saules riets. Mēs apstājāmies, brīdi pasēdējām, un es, pārtraujot klusuma strēli, vectēvam jautāju:

-“Kur ir jūras krāšņākie ziedi, kā tos sauc?” Neilgu laiku klusējis un veltījis skatienu tikai man, vectēvs atbildēja:

-“Tādu jūrā pašlaik nav daudz. Ir tikai divi- tas zieds, kas nu šobrīd lēni slīd lejup dziļāk jūrā, un tas zieds, kas nu man laivā pretim sēž un neko neapjauš.”

Es atskatījos atpakaļ uz saules rietu un jutu vectēva roku pieskaramies manam sasārtušajam vaigam.